

Nr 10

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fortsatt stöd åt verksamheten vid djursjukhuset i Hälsingborg.

I en till riksdagen den 22 februari 1957 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 90, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen att besluta, att fortsatt stöd åt verksamheten vid djursjukhuset i Hälsingborg skall för tiden den 1 juli 1957—den 30 juni 1960 utgå enligt de grunder, som angivits i propositionen.

På grundval av ett efter särskild utredning avgivet betänkande (stencilerat) framlade Kungl. Maj:t i proposition till 1954 års riksdag (prop. 1954: 78) förslag till omorganisation av verksamheten vid den vid förutvarande Skånska kavalleriregementet i Hälsingborg befintliga djurkliniken. Riksdagen godkände propositionen jämte vissa av jordbruksutskottet i dess utlåtande över densamma gjorda uttalanden (JoU 1954: 12, rskr. 1954: 169). Beslutet innebar i huvudsak följande. Djurkliniken, som dittills drivits i militär regi skulle efter den 1 juli 1954 fortsätta sin verksamhet med Malmöhus läns hushållningssällskap såsom huvudman. De byggnader, i vilka kliniken är inrymd och som ingår i kasernetablisementet, skulle alltså sortera under fortifikationsförvaltningen. Kostnader för förbättringar och underhåll av byggnaderna skulle som följd härav komma att i vanlig ordning bestridas med medel ur försvarets fastighetsfond. För hyra av byggnaderna skulle huvudmannen erlagga ett belopp av 3 000 kronor per år. Veterinärmaterielen vid kliniken skulle utlånas till huvudmannen på villkor att denne ersatte förbrukad, skadad och icke reparabel eller förlorad materiel med belopp enligt gällande prislister för veterinärmateriel eller med nyanskaffningskostnaden. För slitning av materielen skulle gottgörelse utgå med belopp, som vid materielens återlämnande bestämdes av arméförvaltningens intendenturavdelning med ledning av i veterinärmaterielinstruktionen upptagna värdeklasser. Personalens anställnings- och löneförhållanden skulle regleras på samma sätt som för andra sådana tjänster vid hushållningssällskapen, vilka icke uppförts på av Kungl. Maj:t med stöd av riksdagens beslut fastställda personalförteckningar. Sedan närmare erfarenhet vunnits rörande klinikens verksamhet borde frågan om personalens ställning upptagas till förnyad prövning. Chefen för armén, som upplyst att regementsveterinärbeställningen vid förutvarande Skånska kavalleriregementet skall indragas vid den nuvarande innehavarens avgång eller förflyttning till annan beställ-

ning, hade förklarat sig beredd att i avbidan därpå ställa innehavaren av beställningen till klinikens förfogande tills vidare. Någon avgång var icke ifrågasatt och förflyttning, som kunde äga rum först vid uppkommande vakans i annan regements- eller fältveterinärbeställning, kunde icke bedömas bli aktuell under de närmaste åren. Ifrågavarande regementsveterinär skulle på dessa grunder, med lön alltjämt från vederbörande anslag under fjärde huvudtiteln, fungera såsom chefsveterinär vid kliniken.

Kostnaderna för verksamheten vid kliniken, vilken borde benämnas djursjukhuset i Hälsingborg, skulle bestridas med vårdavgifter och ersättningar jämlikt särskilda taxor. Möjlighet skulle dock finnas för djurägare att, därest ömmande omständigheter skulle föreligga, erhålla nedsättning av vårdavgiften. Därjämte hade försäkringsbolag inom det område, som djursjukhuset skulle betjäna, förklarat sig beredda att för försäkrade djur bestrida viss del av kostnaderna för transporter till sjukhuset. Enär taxeinkomsterna beräknades icke förslå till att täcka kostnaderna för djursjukhusets verksamhet skulle av underskottet ett belopp av 20 000 kronor i princip täckas av ett särskilt statligt anslag och återstoden — beräknad till 50 000 à 55 000 kronor — genom tillskott av medel från ett antal garantier. Sagda statliga anslag skulle dock ej utgå så länge regementsveterinären ställdes till förfogande för verksamheten i fråga.

Omorganisationen skulle såsom nämnts genomföras den 1 juli 1954 och statsmakternas åtagande skulle avse en tid av tre år från nyssnämnda datum. Riksdagen förutsatte, att spørsmålet om den fortsatta driften vid djursjukhuset skulle på nytt tagas upp till prövning i god tid före utgången av ifrågavarande treårsperiod eller dessförinnan, därest fråga om förflyttning av chefsveterinären skulle uppkomma.

Kungl. Maj:t har sedermera, i överensstämmelse med riksdagens beslut, utfärdat stadga för djursjukhuset i Hälsingborg.

I efterföljande tablå anges de i det föregående omnämnda garantierna och de av dem tecknade årliga garantibeloppen, vilka i så gott som samtliga fall gäller för perioden den 1 juli 1954—den 30 juni 1959.

Garant	Garantibelopp kronor	Garant	Garantibelopp kronor
Malmöhus läns hushåll- ningssällskap	15 000	Skånska travhästägareför- eningen	500
Malmöhus läns landsting .	5 000	Avelsföreningen för svenska varmblodiga hästen	300
Hälsingborgs stad	6 000	Avelsföreningen för svenska varmblodiga travhästen .	200
Malmö stad	2 000	Svenska fullblodsavelsför- eningen	400
Scan	2 000	Sydvästra Skånes seminför- ening	2 000
Skånska lantmännens cen- tralförening	3 000		
Skånska travsällskapet ..	2 000		
Skånska fältrittklubben ..	500		

Garant	Garantibelopp kronor	Garant	Garantibelopp kronor
S Luggude seminförening .	1 000	Skånes jordbrukares ömse-	
N Luggude seminförening .	1 000	sidiga kreatursförsäk-	
Ystadsortens avelsförening	1 000	ringsbolag	3 000
Sydvästra Skånes mejeri-		Luggude härads ömsesidiga	
förbund	2 200	häst- och nötkreatursförsä-	
Sydöstra Skånes mejeriför-		säkringsbolag	1 000
bund	1 400	Åsbo-Bjäre småbrukares	
Nordöstra Skånes mejeri-		kreatursförsäkringsför-	
förbund	1 000	ening	500
Nordvästra Skånes mejeri-		Malmö djurskyddsförening	500
förbund	1 400	Svenska kennelklubbens	
Föreningen belgiske hästen		södra avdelning	500
i Malmöhus län	300	Kristianstads läns hushåll-	
Skandinaviska kreatursför-		ningssällskap	4 000
säkringsbolaget	20 000		
		Summa kronor	77 700

Vårdavgifter och ersättningar vid djursjukhuset uttages, såsom nämnts, enligt särskilda, av huvudmannen utfärdade taxebestämmelser. De nu gällande är utformade sålunda:

Poliklinik

a) *Grundavgifter*

sporthästar	första besök 10 kr., återbesök 7 kr.
hundar	» » 10 » » 7 »
övriga djur	» » 7 » » 7 »

b) *Ersättning* för behandling, medicin, röntgen och förband utgår enligt särskild taxa.

Stationär klinik

a) *Grundavgifter*

Första dagen lika med poliklinikavgiften för första besök, därefter:

sporthästar	8 kr. per dag
brukshästar	5 » » »
nötkreatur	3 » » »
svin, får och get	1 » » »
hund	4 » » » efter 10 dagar 3 kr. per dag
katt och andra smådjur	3 » » » » 10 » 2 » » »

b) *Ersättning* för behandling, medicin, röntgen och förband utgår enligt särskild taxa, som fastställs av huvudmannen i samråd med chefsveterinären.

Nedsättning av vårdavgift må, när särskilda skäl därtill föranleder, medgivnas av chefsveterinären.

För försvaret tillhöriga, i tjänst varande djur, som remitteras till djursjukhuset för behandling, utgår ersättning endast för furage, medicin, röntgenfilm och förbandsmateriel enligt självkostnadspris.

I en framställning den 26 november 1956 har *Malmöhus läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott* anhållit, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärder för att trygga djursjukhusets i Hälsingborg framtida utveckling och för att vid sjukhuset inrätta en statsavlönad chefsbefattning i lönegrad Ca 34. Förvaltningsutskottet omnämner därvid, att flertalet garantier vid överläggningar i oktober 1956 uttalat önskemålet om en fortsatt drift av djursjukhuset efter de principer, som tillämpats sedan dess start år 1954. På grundval av erhållna erfarenheter anser förvaltningsutskottet, att garantibeloppet under en ny garantiperiod intill den 1 juli 1962 kan reduceras till 50 000 kronor.

Till förenämnda framställning är fogad handlingar, varav framgår inkomster, utgifter och underskott av verksamheten vid djursjukhuset under tiden från och med den 1 juli 1954. Dessa uppgifter kan — efter viss senare komplettering — sammanställas i följande tablå.

Tid	Utgifter	Inkomster	Underskott
1/7—31/12 1954	72 076: 10	43 429: 95	28 646: 15
1/1—31/12 1955	156 257: 01	115 169: 25	41 087: 76
1/1—31/12 1956	183 032: 60	140 763: 80	42 268: 80

Av tablån framgår, att garantibeloppet ej behövt tagas i anspråk i sin helhet något år hittills. Under verksamheten fram till kalenderårsskiftet 1955/56, d. v. s. under aderton månader, har det första årets garantibelopp utnyttjas till blott 89,8 procent medan motsvarande procenttal för kalenderåret 1956 är 54,4. I de redovisade utgiftssummorna ligger emellertid ganska betydande belopp av engångskaraktär. Under år 1955 anskaffades sålunda en röntgenutrustning till ett värde av 24 280 kronor och under år 1956 iordningställdes för en kostnad av något mer än 25 000 kronor ett operationsrum för större djur. Förvaltningsutskottet räknar med att det i fortsättning en icke skall föreligga behov av investeringar av förenämnd storlek. Med anledning härav anser utskottet, att garanternas årliga tillskott icke skall behöva uppgå till eller i vart fall icke överskrida den del av totala garantisumman, som hittills behövt uttagas. En minskning med en tredjedel av det nuvarande garantibeloppet är, enligt förvaltningsutskottet, därför motiverad.

I sin egenskap av huvudman för djursjukhuset har hushållningssällskapet i skrivelser från förvaltningsutskottet till de nuvarande garanterna hemställt om uppgift, huruvida vederbörande är villig att utställa en till två tredjedelar av gällande garantibelopp reducerad garanti för tiden den 1 juli 1959—den 30 juni 1962. Hushållningssällskapets sekreterare har den 20 februari 1957 meddelat jordbruksdepartementet, att dittills utlovats garantibelopp till en sammanlagd summa av ca 44 000 kronor. Ytterligare garantier kan enligt sekreteraren med säkerhet väntas bli tecknade under de närmaste månaderna.

Beträffande antalet djur, som behandlats vid djursjukhuset, har från hushållningssällskapet erhållits följande, i nedanstående tablå sammanförda

uppgifter. De i tablån angivna talen för år 1954 inkluderar även antalet djur, behandlade vid sjukhuset under den del av året, då sjukhuset alltså drevs i militär regi.

År	Antalet behandlade djur			Beläggning i medeltal per dag
	Vid polikliniken	Vid stationära kliniken	Totalt	
1954	1 089	739	1 828	27
1955	1 483	884	2 367	34
1956	1 692	1 034	2 726	40

Under januari månad 1957 var antalet vid djursjukhuset behandlade djur 266 mot 184 under motsvarande månad 1956.

Om de vid djursjukhuset under år 1956 behandlade patienterna fördelas på olika djurslag erhålles följande gruppering.

Polikliniken

Hundar	1 598	
Hästar	44	
Kor	50	1 692

Stationära kliniken

Hundar	862	
Hästar	122	
Kor	50	1 034
		2 726

De under senaste året för behandling omhändertagna djuren har kommit från 17 olika län, det övervägande flertalet från Malmöhus län samt nordvästra delarna av Kristianstads län.

Över den av Malmöhus läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott gjorda framställningen har utlåtanden avgivits av statskontoret, veterinärstyrelsen, styrelsen för veterinärhögskolan, försvarets fastighetsnämnd, chefen för armén samt Sveriges lantbruksförbund. Samtliga remissinstanser har tillstyrkt fortsatt statligt stöd åt verksamheten vid djursjukhuset i Hälsingborg. Statskontoret föreslår dock att detta stöd begränsas till en treårsperiod. Förslaget om inrättande av en särskild tjänst som chefsveterinär i lönegrad Ca 34 tillstyrkes av veterinärstyrelsen, styrelsen för veterinärhögskolan samt Sveriges lantbruksförbund.

Departementschefen har anfört följande.

»I enlighet med beslut av 1954 års riksdag utgår för tiden den 1 juli 1954—den 30 juni 1957 visst statligt stöd åt verksamheten vid djursjukhuset i Hälsingborg, vilket efter att tidigare ha varit en militär djurklinik från

och med förstnämnda datum drives i civil regi med Malmöhus läns hushållningssällskap såsom huvudman. Skälen till att statsstöd har ansetts böra lämnas denna verksamhet är, att densamma har stor betydelse för djursjukvården — närmast i fråga om specialundersökningar och operationer av särskilt värdefulla djur — inom Skåne, södra Halland, södra Småland och Blekinge samt att verksamheten under sagda treårsperiod ej skulle kunna drivas enbart med inkomster av rörelsen. Det statliga stödet utgår dels i form av en i förhållande till den allmänna hyresmarknaden reducerad hyra för dispositionen av vissa utrymmen i det kronan alltjämt tillhöriga kasernetablissemnet i Hälsingborg, dels genom att statsmakterna ställer den regementsveterinär, vars beställning vid förutvarande Skånska kavalleriregementet skall indragas vid hans avgång eller förflyttning till annan beställning, till hushållningssällskapets förfogande såsom chefsveterinär vid djursjukhuset. 1954 års riksdagsbeslut innebär vidare att, om regementsveterinären icke längre skulle kvarstå i sin nuvarande beställning, staten skall i stället bidra med ett belopp av 20 000 kronor till täckande delvis av underskottet i verksamheten. Utöver det nu omförmälda ekonomiska stödet ställer staten även veterinärmateriel till hushållningssällskapets förfogande såsom lån mot viss gottgörelse för förslitning, skador och dylikt.

Rörelsen vid djursjukhuset drives affärsmässigt men har, främst till följd av relativt stora engångskostnader av investeringsnatur, hittills givit betydande årliga underskott. Dessa har likväl ej varit av den storleksordning som syntes vara anledning att räkna med vid statsmakternas ställningstagande år 1954. I de redovisade förlustsiffrorna ingår dock icke lönekostnaderna för regementsveterinären. För täckande av uppkomna underskott har huvudmannen för djursjukhuset tvingats att årligen taga i anspråk en del av de garantibelopp, som till en sammanlagd summa av 77 700 kronor tecknats av ett antal av verksamheten intresserade samfälligheter, organisationer, föreningar och företag.

Av förefintliga statistiska uppgifter framgår, att verksamheten vid djursjukhuset ökat icke obetydligt under de tre senaste åren. Antalet vid sjukhuset behandlade djur har sålunda stigit från 1 828 år 1954 till 2 726 år 1956. Under januari månad 1957 behandlades 266 djur mot 184 samma månad föregående år. Tendensen till ökning av verksamheten kan antagas bestå under de närmast kommande åren. De vid sjukhuset behandlade djuren har enligt tillgängliga uppgifter i det övervägande antalet fall kommit från Malmöhus och Kristianstads län.

Såsom framgår av den tidigare lämnade redogörelsen har under sistlidna höst överläggningar ägt rum mellan hushållningssällskapet i Malmöhus län såsom huvudman för djursjukhuset och representanter för garanterna, varvid flertalet av dessa uttryckt önskemålet om verksamhetens fortsättande i samma former som hittills. I anledning härav har hushållningssällskapet genom förvaltningsutskottet hemställt, att Kungl. Maj:t måtte vidtaga åtgärder för att trygga djursjukhusets framtida utveckling samt inrätta en chefs-tjänst vid sjukhuset i lönegraden Ca 34. Samtidigt har hushållningssällska-

pet i skrivelser till de nuvarande garanterna, av vilka nära nog samtliga redan tidigare lämnat garantier för tiden intill den 1 juli 1959, förfrågat sig huruvida dessa är villiga att ställa sig som garantier för djursjukhuset även under tiden fram till den 1 juli 1962. Med hänsyn till erfarenheterna under de senaste åren föreslås emellertid i skrivelserna, att garantibeloppen skall begränsas till två tredjedelar av nu gällande belopp. Enligt uppgift från hushållningssällskapet har garantier hittills lämnats till en sammanlagd summa av cirka 44 000 kronor, avseende ett vart av budgetåren 1959/62. De för budgetåren 1957/59 tidigare tecknade garantibeloppen uppgår till sammanlagt cirka 75 000 kronor per år.

En princip i djursjukhusets verksamhet, som successivt ökar i omfattning, bör vara att rörelsen är självfinansierande. Denna princip synes även — sedan sjukhusets resurser nu utbyggs — kunna genomföras medelst en justering av avgifts- och ersättningstaxorna. De år 1954 ursprungligen fastställda tarifferna har i vissa delar ändrats år 1955. För att söka ernå en balansering av inkomster och utgifter torde en ytterligare höjning av taxorna böra komma till stånd. Det torde likväl dröja någon tid innan verksamheten vid djursjukhuset vunnit full ekonomisk stabilitet. Med hänsyn härtill och till det betydande värde för djursjukvården inom landets sydliga delar, som sjukhuset otvivelaktigt har, vill jag i likhet med samtliga i ärendet hörda remissinstanser förorda, att statsstöd alltjämt skall utgå enligt i huvudsak samma grunder och enahanda former som hittills. Statens stöd bör dock begränsas att avse tiden intill den 1 juli 1960.

Enligt vad jag erfarit kan någon förflyttning av den vid djursjukhuset tjänstgörande regementsveterinären icke bedömas bli aktuell under de närmaste åren. Som följd härav anser jag, att förslaget om inrättande av en särskild, på hushållningssällskapets personalförteckning uppförd chefsveterinärbefattning vid djursjukhuset ej bör tagas upp till prövning. Därest regementsveterinären förflyttas eller avgår under kommande treårsperiod torde under återstående del av perioden statligt kontantbidrag till sjukhusets verksamhet böra utgå i den mån underskott uppkommer i rörelsen, dock högst med ett belopp av 20 000 kronor för år.»

Utskottet. I likhet med departementschefen anser utskottet, att statligt stöd ännu någon tid bör utgå till verksamheten vid djursjukhuset i Hälsingborg. Utskottet tillstyrker därför att dylikt stöd enligt i huvudsak samma grunder som hittills skall lämnas jämväl för tiden intill den 1 juli 1960. Därvid förutsätter emellertid utskottet, såsom även departementschefen gjort, att sådana justeringar i de vid sjukhuset tillämpade avgifts- och ersättningstaxorna liksom andra anpassningsåtgärder vidtages att rörelsen efter förlängningsperiodens slut är helt självfinansierande.

Vad departementschefen anfört beträffande statligt kontantbidrag till sjukhusets verksamhet i det fall den vid sjukhuset tjänstgörande regementsveterinären skulle förflyttas eller avgå under förlängningsperioden biträder utskottet.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet,
att riksdagen må besluta, att fortsatt stöd åt verksamheten vid djursjukhuset i Hälsingborg skall för tiden den 1 juli 1957—den 30 juni 1960 utgå enligt de grunder, som angivits i det föregående.

Stockholm den 26 mars 1957

På jordbruksutskottets vägnar:

ANDERS PETTERSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Lage Svedberg, Jon Jonsson, Bertil Andersson*, Hansson, Eskilsson*, Sigfrid Larsson, Gunnar Berg, Kristiansson, Franzén och Uno Olofsson;

från andra kammaren: herrar Pettersson i Dahl, Hæggbloom*, Ahlsten, Jonsson i Strömsund*, Arweson, Jönsson i Gärds Köpinge, Franzén i Motala, Persson i Tandö, Johansson i Öckerö och Hedin.

* Ej närvarande vid justeringen.